

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 22 października 2026 r.

Poz. 1031

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 13 października 2026 r.

w 150. rocznicę urodzin Jana Bułhaka

6 października 2026 r. minęła 150. rocznica urodzin Jana Bułhaka – wybitnego polskiego artysty, nestora polskiej fotografii, dokumentalisty, wykładowcy, filozofa, autora książek, artykułów i albumów oraz twórcy pojęcia „fotografika”.

Urodził się w Ostaszynie koło Nowogródka. Po studiach na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego związał swoje życie i twórczość z Wilnem. Dokumentował piękno krajobrazu, architektury i zabytków Rzeczypospolitej, tworząc wyjątkowe świadectwo polskiej historii i dziedzictwa kulturowego. W jego pracowni powstało 158 albumów poświęconych miastom i regionom II Rzeczypospolitej, a jego fotografie w nich zawarte do dziś pozostają bezcennym źródłem wiedzy o dawnym obliczu polskich ziem.

W 1919 r. Jan Bułhak współorganizował Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie, gdzie objął kierownictwo nowo powstałego Zakładu Fotografii Artystycznej. Funkcję kierownika pełnił aż do wybuchu II wojny światowej w 1939 r. Zasłynął jako współzałożyciel Fotoklubu Wileńskiego, współzałożyciel i pierwszy prezes Fotoklubu Polskiego oraz współtwórca Związku Polskich Artystów Fotografów. Jako pedagog i autor licznych publikacji wywarł ogromny wpływ na rozwój fotografii w Polsce. W wydanej w 1931 r. książce „Fotografika. Zarys fotografii artystycznej” sformułował podstawy estetyki fotografii artystycznej, a stworzone przez niego pojęcie „fotografika” na trwałe weszło do języka polskiej kultury.

Podczas II wojny światowej spłonęła jego wileńska pracownia wraz z kilkudziesięcioma tysiącami negatywów dokumentujących Wilno, Wileńszczyznę oraz wiele miast dawnej Rzeczypospolitej. Po wojnie częściowo udało się odtworzyć dorobek artysty dzięki zachowanym pocztówkom, publikacjom, odbitkom i kopiom. W tym czasie Jan Bułhak dokumentował zniszczenia polskich miast, pozostawiając poruszające świadectwo wojennych strat oraz odbudowy kraju. Zmarł nagle 4 lutego 1950 r. w Giżycku, podczas jednej z wypraw fotograficznych na Warmię i Mazury. Spoczywa w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Powązkowskim.

Za swoją działalność został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Krzyżem Zasługi. Fotografie Jana Bułhaka znajdują się dziś m.in. w Muzeum Narodowym i Muzeum Fotografii w Krakowie, niezmiennie inspirując kolejne pokolenia artystów, historyków i miłośników ojczystego krajobrazu.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, upamiętniając 150. rocznicę urodzin Jana Bułhaka, oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych twórców polskiej kultury, którego dzieło ocaliło od zapomnienia piękno dawnej Rzeczypospolitej i wyznaczyło kierunek rozwoju polskiej fotografii artystycznej. Senat wyraża uznanie dla jego wybitnego dorobku oraz trwałego wkładu w ochronę narodowego dziedzictwa, rozwój kultury i zachowanie pamięci o historycznym krajobrazie Polski.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *M. Kidawa-Błońska*